

Kamniški ekstilec

Številka 7-8

Leto VII.

30. IX. 1968

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI TEKSTILNE TOVARNE »SVILANIT« KAMNIK

KAKO SMO GOSPODARILI V PRETEKLI POLOVICI LETA?

S proizvodnimi rezultati smo lahko zadovoljni. Planske naloge so dosežene. Prodaja dobro plasi na tržišče naše izdelke. V prvi polovici leta rahel dvig osebnih dohodkov.

Poslovanje prvega polletja 1968 se je odvijalo v nekoliko ugodnejših pogojih, kot poslovanje v letu 1967. Kot značilnost tega obdobja, naj omenim sprostitev prodajnih cen artiklov iz bombaža, kar je omogočilo večjo poslovnost pri oblikovanju novih artiklov, ker je prišla do izraza kvaliteta in izgled artiklov pri formiranju prodajnih cen.

Istčasno je prišlo do zvišanja cen bombažne preje, v povprečju za 14 %. Sorazmerno so se povečale prodajne cene na domačem trgu, ker niti naše podjetje, niti ostala tekstilna industrija ni imela notranjih rezerv, da bi lahko prenesla povišanje cen preje.

Z mesecem aprilom je bila kot stimulacija za večji izvoz povečana izvozna primija za 5 %, vendar to povečanje premije ne krije povišanja cen preje. Za naše podjetje je to dodatni ustvarjeni dohodek, ker je v povišanju prodajne cene na domačem trgu, zajeta tudi podražitev preje, porabljene v izdelkih za izvoz. Predvidoma bo podjetje »Svilanit« na račun povečane premije ustvarilo v letu 1968 cca 16 milijonov S din več dohodka.

Pomemben ukrep pri poslovanju v tekočem letu je povečanje amortizacije za 100 %, kar nam omogoča hitrejšo obnovo zastarelega strojnega parka. To finančno obremenjuje ustvarjeni dohodek, če pa primerjamo skupna sredstva za akumulacijo, to je razvoj podjetja pa se kljub 11 % zvišanju povprečnim osebnim dohodkom ta sredstva niso zmanjšala.

Vsa leta doslej je bil večji del izvoza ustvarjen v drugi polovici leta. Letos ugotavljamo, da se izvoz pospešeno realizira že v prvi polovici leta, saj je polovica plana presežena s 33 %. Ker so cene v izvozu nižje, kot na domačem trgu, je tako povečanje izvoza negativno vplivalo na dohodek. Glede na pogoje na domačem trgu računamo, da bo izvoz do konca leta realiziran samo do planirane višine.

Finančno izkazuje poslovanje prvega polletja 518.683 N din ostanka dohodka. Od tega je DE bombaž ustvarila 336.795 N din. DE svila pa 181.888 N din. Na ustvarjeni dohodek v veliki meri negativno vpliva visoko stanje terjatev do kupcev, ki se je povzpelo že povprečno na tromesečno dolgotrajno.

Razveseljivo pa je dejstvo, da poslovni stroški v odnosu na plan zaostajajo za ustvarjenim celotnim dohodkom, kar se neposredno kaže v primerno večjem indekxu ustvarjenega dohodka v primeru s celotnim dohodkom. Zanimiva je ugotovitev, da so stroški ostali na isti višini v primerjavi z realizacijo kot v istem obdobju lani, kljub povečanemu izvozu, ki zmanjšuje realizacijo in kljub znatno povečani amortizaciji, ki povečuje stroške. V 6 mesecih smo ustvarili 97 milj. S din amortizacije, v preteklem letu v istem obdobju pa le 47 milijonov S din.

Prihranek na režijskih stroških znaša cca 180.000 N din oz. 5,2 % prihranek na porabi materiala pa cca 56.800 N din oz. 0,7 %, to je skupaj cca 236.800 N din oz. 2 %. Skupno znižanje

stroškov predstavlja v povprečju za 1,5 % znižanja lastne cene.

Po sklepu upravnega odbora se cca 20 milijonov S din ostanka dohodka nameni za osebne dohodke in to pri izplačilu rednih osebnih dohodkov v 3 kvartalu na ta način, da se vrednost točke za to obdobje poveča od 1,55 na 1,70 N din. Ostalih 310.000 N din se nameni v sklade podjetja.

Razlog za tako delitev je v tem, ker se pri kupcih nahaja 3-mesečna neplačana realizacija in bi enkratno izplačilo zmanjšalo obratna sredstva.

Tudi prodajalna na drobno je prvo polovico leta 1968 zaključila s poslovnim uspehom. Ustvarila je 16 % večji dohodek kot to predvideva plan, v sklade pa je razporejenih 41 % več sredstev, kot to predvideva plan. SD

Svilanit stopa v nove investicije

Delavski svet je sprejel sklep o gradnji novih proizvodnih prostorov. V izdelavi so načrti za gradnjo prostorov za pripravljalnico in tkalnico bombaža.

Vsled vedno večjih potreb po proizvodnih prostorih smo pričeli pripravljati tehnično dokumentacijo ter končne glavne projekte za podaljšanje hale pri tkalnici frotirja. Hala bo imela tlorisno površino 3.250 m², s koristno višino 4,5 m. Razmaki med stebri bodo 20 m x 10 m. Konstrukcija nove hale bo izvedena v cenejši izvedbi kot je obstoječa hala, vendar tako, da bo odgovarjala prostorom pripravljalnice frotirja. Ves prostor bo klimatiziran s klimatsko napravo, ki bo delovala na istem principu kot že obstoječa v tkalnici frotirja. Izvedba strehe bo izdelana kot dvokapnica ter pod samo kritino položen termo izolacijski sloj.

Z ozirom na to, da v letošnjem letu in v prihodnjem letu ne potrebujemo celotno tlorisno površino za proizvodne prostore, se bo le del te hale v prihodnjem letu dokončno opremil kot je potrebno za tehnološki prostor.

Pri gradnji sami se bo delo odvijalo tako, da bo potekalo v dveh fazah. Prva faza zajema točkovne temelje, jekleno skeletno konstrukcijo, kriticino brez termo izolacije, odtočne žlebove in strelovod ter klimatske kanale, podložni beton površine 3.250 m², kanalizacijo in električno razsvetljavo ki odgovarja samo prostoru kot skladišče).

benih del je pooblaščen SGP Graditelj Kamnik.

Termin plačila gradbenih del in projekta je 20 % od pogodbene vrednosti pri podpisu pogodbe, 30 % od pogodbene vrednosti 31. 12. 1968, 50 % od pogodbene vrednosti do 31. 3. 1969.

Potrebna sredstva za projekte ter dela v prvi fazi prvega dela: 20 % znes 150.000 N din
30 % znes 225.000 N din
50 % znes 375.000 N din

Sredstva, ki se plačajo v letu 1968, se koristijo iz amortizacije letošnjega leta.

Kako je delovna enota SVILE zastavila proizvodnjo in kakšni so njeni dosedanji uspehi?

Enota svile, ki obratuje po reorganizaciji v letu 1968 kot obratunska samostojna enota, je prvo polletje zaključila poslovanje z dobrim uspehom. V enoti delata dva obrata in sicer tkalnica svile in konfekcija. Finančni plan za leto 1968 znaša skoraj 460.000.000.- S din, njegova realizacija pa je že več kot 50 %, saj znaša 240 milijonov S din. Po dinamiki prodaje je plan dosežen 107 %. Enota je ustvarila tudi cca 18 milijonov S din dohodka. Ti podatki povedo, da je enota svile kljub težavam, ki jih je prevzela z reorganizacijo v tem kratkem času dosegla zadovoljive uspehe. Rezultati bi bili verjetno še boljši če ne bi ostali še problemi iz prejšnjega obdobja katere pa smo v precejšnji meri tudi že odpravili. Sedanja enota se je formirala v januarju t. l. Vsi stroji so se morali zaradi ponovne žakardske konstrukcije ponovno pregalirati. Surovina, ki je bila naročena za galiranje prejšnjih strojev, je bila odpovedana, zato je nova prispela šele koncem

Tkanje je zahteven in natančen tehnološki postopek. Delavec Golob Jaka za prebijalnem strojem.

SKLEPI ORGANOV UPRAVLJANJA

V preteklih 2 mesecih sta bili 2 seji delavskega sveta. Na 3. zasedanju je delavski svet razpravljajal o 12 točkah dnevnega reda. Na poročilo o inventurnih primanjkljajih je bil sprejet sklep, da se v opravičenih primerih manjkajoči predmeti odpišejo. Obračunska enota konfekcija je bila obremenjena za manjko 12 kom. škarij v šnori šivalnica manjka 37 kom škarij, najdenih je bilo 11 kom, za razliko pa se enota obremeni. V OE 20 manjkajo 1 klešče, za kar je tudi obremenjena enota.

Sprejet je tudi sklep o odkupu cca 2000 m² zemljišča ob Kovinarski cesti. S tem bo zaozkrožena parcela, katero bo koristilo in upravljalo podjetje. Potrjen je bil predlog sprememb in dopolnitev statuta Poslovnega združenja tekstilne industrije. Predlog o dopolnitvah pravilnika o kontroli. Te dopolnitve se nanašajo na klasiranje in pakiranje tkanine — frotirja v tekočih metrih. Z regularno tkanino se še dovojuje odstopanje v širino do 100 cm 1,6 %, nad 100 pa 1,2 %, na vsakih 10 m pa so dovoljene 4 opazne napake. Za vsako napako se šteje 5 cm tkanine. Tkanina z večjim številom napak se obravnava kot škart.

Če delavka na širinskem striženju preze označeno škartirano brisačo in prepusti, da se zarobi po širini, se ji za vsak ugotovljen komad odbije po 70 kom brisač povprečne širine. Glede klasiranja pa se po 5-kratni ugotovitvi obračuna polovica vezave za dotični mesec. Če pa je bilo v enem mesecu ugotovljeno več kot 5 takih napak se vezava ne

obračuna. Ostala določila navaajo, kako se označuje in klasira tkanina in brisače.

Na vlogo Skupščine občine Kamnik za modernizacijo tuhinjske ceste je bil sprejet sklep, da podjetje prispeva 50.000 din, znesek pa se nakaže v obdobju 3 let.

Delavski svet je sprejel v letu 1966 sklep, da se do nadaljnjega ne sprejema nove delovne sile, v kolikor se ne odprejo nova delovna mesta. Zaradi povečane obsega dela v tkalnici frotirja pa je šivalnici odobreno, da se poveča število delavcev na delovnih mestih in sicer: 1 transportni delavec, 2 delavca za čiščenje strojev in 2 delavki snovalki. V šivalnico pa je bilo sprejetih 6 novih delavcev na podlagi letnega gospodarskega plana.

Potrjen je bil predlog upravnega odbora o nakupu delovnih oblek za tista delovna mesta, na katerih si delavci največkrat trgajo obleke. To so tisti, ki delajo na delovnih mestih: mazač strojev, raznašalec votka, zabojar, snažilka, čistilec strojev, zunanji delavec v skladišču surovin, tran-

sportni delavec v OE 13, premo-gar in delavec v skladišču gotovih izdelkov ter pomožno kontrola. Ti delavci imajo pravico do 1 delovne obleke na leto. Ta sklep se izvaja in je bilo nabavni službi naročeno naj nabavi vzorce za izbiro najustrežnejšega blaga.

4. zasedanje delavskega sveta je bilo dne 19. 8. 1968. Na tem zasedanju so člani delavskega sveta poslušali poročilo o poslovanju podjetja za prvo polletje 1968. (poročilo je objavljeno v posebnem članku). Tov. Benko Janez, je poročal o poteku investicijske izgradnje. Člani delavskega sveta so poročilo o gradnji nove hale sprejeli na znanje s pripombo, naj se dela nadzirajo po strokovni osebi, da ne bo napak, kot so se pokazale kasneje na strehi sedanjega objekta, v katerem je šivalnica in tkalnica bombaža.

Upravni odbor je bil tudi pooblaščen, da imenuje komisijo za korekturo analitskih ocen. Komisija naj čimprej pristopi k delu tako, da bo kompletna analitska ocena vseh delovnih mest pravčasno potrjena za letni plan 1969. Pri tem delu pa je posvetiti vso skrb pravilni določitvi ocene delovnim mestom tkalke na 6 statvah.

Razgovor s proizvajalci

Tov. Šubic Mirota, varilec iz delovne enote pomožne delavnice verjetno poznajo vsi člani podjetja. Kaj ga pa ne bi, saj s svojimi ognjenimi škarkami reže in krpa kovinske predmete kot delavke v konfekciji tekstilno blago. Kot starejšega člana kolektiva sem ga povabil na razgovor, kateremu se je rad odzval. Zastavil sem mu nekaj vprašanj in poslušajmo ga kaj pravi o sebi, o podjetju in splošno o družbenih vprašanjih:

Tov. Šubic, ali ste zadovoljni s svojim delom? Bi si morda zbrali drug poklic, če bi imeli še enkrat to možnost?

Z delom sem še kar zadovoljen in tudi z veseljem režem in krpam kovinske dele. Če bi si lahko izbral drug poklic bi to storil, ker je varenje naporno delo in škodljivo predvsem za oči. Moj osnovni poklic je livar, katerega sem se izučil v Titanu, kasneje pa sem se prekvalificiral v varilca. Nisem pa povsem zadovoljen z oceno delovnega mesta. Menim, da je bila v preteklosti storjena napaka pri ocenjevanju delavcem

moje delovne enote, ker so bila delovna mesta te enote na splošno prenizko ocenjena.

Kaj menite o sedanjih investicijah v podjetju in skorajšnjem pričetku gradnje novega dela hale za tkalnico bombaža?

O gradnji nove mazutne postaje, parnih instalacij in parnega kotla v kotlovnici sem dokaj dobro informiran. Na teh objektih tudi delam z ostalimi člani enote. Menim, da je to kar se sedaj dela, zelo potrebna investicija. Prejšnje parne instalacije niso bile dobro narejene. V primeru, da bi prišlo do okvare, se te ne bi dale odstraniti brez večje škode. Da bi prišli do instalacij bi morali skopati velik del asfaltiranega dvorišča. Glede graditve podaljška tkalnice bombaža nisem povsem na tekočem. Slišal sem razpravo o tem, ne vem pa v kakšnem obsegu se bo to delo izvajalo. Menim, da je tudi ta investicija pravilno usmerjena s pripombo, da bo izvajalec del napravil boljše streho kot na prejšnji stavbi. Pravilno je zastavljena tudi pot k avtomatizaciji tkalnice frotirja. Vidim tudi napredek glede skrbi za varstvo pri delu. Vprašanju reda in varstva pri delu se posveča mnogo več skrbi kot v preteklosti in prav je tako, da se bo delavec na delovnem mestu čutil še bolj varnega.

Kako ste sprejeli dogodke na Češkoslovaškem? Ali ste spremljali razvoj dogodkov?

Dogajanja na Češkem sem budno spremljal, tako po radiu kot časopisih. Po mojem mnenju Rusi in njihovi zavezniki niso storili prav, ko so enostransko ukorakali v to deželo. Tudi naše politično vodstvo je zavzelo pravilno stališče do tega mednarodnega političnega problema. Saj so tudi ostale države enakega stališča kot naša.

Kaj menite tov. Šubic o izva-janju gospodarske in družbene reforme? Ali se njeni cilji ure-sničujejo?

Nisem tako razgledan, da bi razumel vsa gospodarska in druž-

beno politična dogajanja v naši deželi. Reči pa moram, da se mi zdi nekaj narobe. Te napake vidim v kaznovni politiki in v gospodarjenju naše komunne. Delovni ljudje hudo grajajo napake, ki jih delajo razne osebe, ko po-neverjajo milijonske zneske, izkoriščajo družbo, zanje pa ni skora-j nobene kazni, češ da so dejanje storili v duševni neuravnovešnosti. Gospodarski razvoj v naši komuni bi bil lahko boljši kot je. To pa iz tega razloga, ker menim, da se sklepi in predlogi zborov volivcev in občanov ne izva-jajo tako kot se govori. Obljube, bi skoraj lahko rekli, da ostanejo velikokrat pri besedah. Občani se vse bolj obremenjujejo in pla-čujejo vedno večje obveznosti, kot npr. plačevanje izrednega prispevka za socialno zavarovanje, prispevek za mestno zemljišče, krajevni samoprispevek, izredni prispevki za cestni sklad in kaj vem kakšni prispevki še. Kam gredo vsa ta sredstva, se mi zdi, da smo občani in proizvajalci, ki jih ustvarjamo, premalo informirani.

Kaj menite, ali so delavci pod-jetja dovolj informirani o življe-nju in dogajanjih v podjetju?

Menim, da je informiranost v podjetju še kar v redu. To zagotavljam na podlagi tega, ker je izobešen po enotah vsak predlog dnevnega reda za sejo delavskega sveta. Na oglasnih deskah so tudi zapisniki iz zasedanj organov upravljanja, razna obvestila, poleg tega izhaja informator in končno, sicer bolj poredko, Kamniški tekstilec. Kljub takemu informiranju pa bi izrekel le rahlo kritiko na tista obvestila in informacije, ki govorijo o poslovanju podjetja v številkah, indeksih in %. Povem, da se mi delavci več ali manj ne razumemo na gospodarjenje v številkah. Menim, da bi se vse to lahko povedalo v parih številkah ostalo pa v besedah. Ljudje bi bolj razumeli in se tudi bolj zanimali za posamezna vprašanja, bodisi na tem ali onem področju. Informator, ki izhaja, pri ljudeh ni bran. Vsak samo pogleda in ga odvzame iz razloga, ker je izrecno pisano samo v številkah. Kamniški tekstilec pa več ali manj vsak rad prebere, odvisno od njegove vsebine.

Kaj menite ali so medsebojni delovni odnosi v podjetju vskla-jeni kakor tudi delovna discipli-na?

Ta vprašanja so v podjetju dokaj dobro urejena. Delavci se več ali manj razumejo, pomagajo drug drugemu in skoraj bi lahko rekli, da ne vidim kakšnih razprtij. Seveda tu in tam pride do kakšnih manjših sporov, toda vse se zgleda in pozabi. Zdi se mi, da je tudi delovna disciplina vzorna, saj lahko rečem, da ni problema alkoholizma, kakšnih posebnih problemov zamujanja na delo itd. Tu in tam so tudi kakšne napake; ne morem reči, da je vse dobro, vendar, če se bomo vsi prizadevali, bomo tudi take napake lahko odstranili. Imel pa bi eno pripombo in to, da je v zadnjem času v podjetju veliko bolniških staležev. Zdi se mi, da v sedanjih pogojih gospodarjenja ne bomo smeli preveč bolovati, če nismo bolni, ampak bo treba več delati in menim, da bi morali tudi delavski svet zavzeti do tega problema določena stališča.

Zadnje vprašanje tov. Šubic Mirota je bilo: Kakšne so njegove želje v bodoče in kaj bi želel preko Kamniškega tekstila sporočiti članom kolektiva?

Moja želja je, da bi bil mir in da bi se vsi mednarodni zaple-

KAKO JE DELOVNA ENOTA SVILE ZASTAVILA PROIZVODNJO IN KAKŠNI SO NJENI DOSEDANJI USPEHI

meseca marca. Zaradi tega so se stavljali stroji v pogon posamezno in tako so vsi stekli do konca meseca julija. Tkalnici je ostalo za redno proizvodnjo na razpolago le kakšnih 500 kg bomba-ber preje, 1800 kg teritala ter osnovne votkovne preje acetat 230 kg, ki pa za kvaliteten asortiman povsem ne odgovarja. Za naslednjo proizvodnjo bi potrebovali najmanj kakšnih 6000 kg svilene preje. Preja, ki jo imamo na razpolago cca 7000 kg od Rhodiatoce iz Italije, enoti ne bi ustrezala, ker bi morali za njo plačevati cca 25 milijonov S din. Pripominjam, da je tržišče zahtevno in je predvsem povpraševanje po kravatah, izdelanih iz sintetike, kot so Trevira, Trenon itd. Enota je prevzela tudi nekaj neprodanih kravati iz prejšnjih let in se bo morala prodaja potruditi, da bo tudi te spravila v promet. Proizvodnja ne bi dosegla svojega finančnega programa, če ne bi kupili določeno količino kratratne tkanine, ki je dopolnitev svilene tkanine stane v lastni tkalnici. V jesenski sezoni bodo na trgu novi vzorci in tako bomo količinsko in po asortimanu poskušali zadovoljiti potrošnike kravati.

To je nekaj osnovnih problemov, s katerimi se enota bori, poleg tega je pa še polno drugih, ki jih bomo morali v tem letu reševati tako, da bo enota svile opravičila svoj obstoj.

Marjan Novak

Zlorabljala je sindikalna pooblastila, da je poneverjala

V spomladi leta 1967 se je zglasila v prodajnem sektorju Polić Fuldija iz podjetja Intervropa Rijeka. Zanimala se je za naše izdelke. V trgovini se je dogovorila, da bodo člani podjetja preko sindikata kupili nekaj več brisač. Razumljivo je, da vodja trgovine ni mogel odkloniti take ponudbe, še manj pa je slutil, kako se bo zadeva končala. Ko je poslal prvo pošiljko, je kmalu za tem prišlo tudi delno plačilo blaga. Nekaj dni za tem je bilo naročeno še več blaga. Trgovina je naročilo izvršila in poslala precejšnje število raznovrstnih brisač. Postavljen je bil tudi rok plačila. Kupec se tega roka ni držal in zadevo odlagal iz meseca v mesec.

Minilo je že več kot leto dni, toda za poravnavo računov se ni nihče zmenil. Z podjetjem je korespondirala tamkajšnja pisarniška delavka Skitarelić Jelka iz Reke. S svojimi pismi je plačilo taktično zavlačevala. Izgovarjala se je, da ima podjetje težave, da ni vseh brisač prodala, da pride v Kamnik, da se bo osebno dogo-

vorila ipd.

S podatki, ki so bili zbrani na Reki, je bilo njeno taktiziranje razkrinkano. Ugotovljeno je bilo, da je vse brisače razprodala članom podjetja in drugim. Za prodano blago je prejela tudi denar, čeprav se je izgovarjala, da ne more plačati računa češ, da nimajo stodoletnih plač.

Tako je na škodo podjetja Svilanit poneverila 1.307.290 S din.

V Intervropi so kmalu ugotovili, da je Jelka postala zelo postrežljiva tako, da je plačevala razne napitke ipd. Tudi na sebe ni pozabila, saj je postajala vsak dan bolj elegantna. Čeprav so sumili, da njeni posli niso v redu, niso proti njej nič drugega ukrepali kakor to, da so ji dali odpoved delovnega razmerja. Mi smo poskušali rešiti, kar bi se še rešiti dalo, toda ona je zatrjevala, da denarja nima in ga ne more vrniti. Podjetju ni preostajalo nič drugega, kakor to, da je Skitarelić Jelko prijavilo za kaznivo dejanje poneverb Javnemu tožilstvu na Reki.

-da

Čista voda je osnovni pogoj za proizvodnjo tekstilij

Med tem, ko pri predilskih in kalskih procesih rabimo prav male količine vode, jo nasprotno pri oplemenitju tekstilij porabimo zelo veliko. Računajo, da se pri mokrih procesih oplemenitja - za pranje, razškrbljenje, izkuhavanje, merceriziranje, barvanje, tiskanje itd. - potrebuje vode za 200 - 300 kratno težo suhega končnega materiala. Tem količinam vode pa so ustrezne tudi odplake.

Nemalokrat pridejo v podjetju v zadrego ob vprašanju, koliko vode porabijo njihovi obrati in kdaj je poraba vode največja. Podatki so še bolj skopi pri vprašanjih o stopnji in vrsti onesnaženja, množini in času odtoka odplak. Večino zanima namreč bolj, kaj se je v delovnih procesih dogodilo z obdelovanim tekstilnim materialom, medtem ko je za večino problem odplak sploh ne obstoja.

Voda, ki jo rabimo pri procesih oplemenitja tekstilij, mora biti bistra, brezbarvna, mehka in brez kakršnihkoli primesi, ki bi lahko kvarno vplivale na oplemenitilne procese. Ta zahteva je upravičena, ker se na primer v vodi suspenzirane snovi med oplemenitenimi procesi lahko posedajo na vlaknine. Zlasti se to pripeti pri delu na aparatih, kjer se predeluje tekstilni material npr. preja navita na cevke ali osnovne valje kot filter. Suspenzirane snovi onečišča material

in povzročajo težave pri nadaljnjem oplemenitju. Nadalje so v vodi raztopljene različne snovi. Vode iz rek ali vodnjakov vsebujejo v večji ali manjši meri raztopljene pline kot so npr. kisik in ogljikov dvokis, nadalje soli kalcija, magnezija, železa, aluminija in mangana v obliki bikarbonatov, kloridov, sulfatov itd. Soli zemeljskih alkaliz - to so soli kalcija in magnezija, ki prevladujejo v rečni in v talni vodi pa povzročajo tkz. trdoto vode. Pri sušenju se v vodi raztopljene snovi izločajo na vlaknini. Nadalje se iz kalcijevih in magnezijevih bikarbonatov pri daljšem stajanju ali pa v vročini izločajo iz vode njih karbonati. Ob dodatku alkalij se izloča magnezij kot hidroksid, ki se tudi poseda na vlakna in povzroča prašenje pri suhem materialu. Z milom, ki ga rabimo pri obdelavi tekstilnega materiala, tvori kalcij in magnezij netopna in lepljiva mila, ki imajo vodoodbojne lastnosti in so umazane rumenkaste barve. Ta mila povzročajo na tekstilu razne madeže in tudi neprijetnosti pri barvanju ter so vzrok slabim obstojnostim barvil pri pranju in drgnjenju blaga; vplivajo pa tudi na otip tekstilnega materiala. Kalcij in magnezij tvori tudi z nekaterimi barvili težko ali popolnoma netopne spojine, ki pri barvanju povzročajo velike neprijetnosti, ker se izločene snovi posedajo neenakomerno po blagu, spreminjajo nianso in tvorijo raznovrstne madeže. Odstranjevanje teh napak je zelo težavno, zamudno in drago. Prav slične lastnosti imata železo in mangan, kadar reagirata z barvili. Še neprijetnejši je pa katalitični vpliv železa in mangana pri beljenju s hipokloritom in vodikovim peroksidom, zlasti takrat, kadar so na vlaknini osidi železa ali mangana.

Intenziviranje belilne energije na teh mestih povzroča tvorbo

okseluloze, kar pomeni občutno poškodbo celuloznega materiala. Mangan pa je znan, da katalitično vpliva na oksidacijske procese v gumiju, kar povzroča predčasno takozvano »stiranje« gume na platnu, ki se gumira.

Omenjenih nekaj primerov škodljivih primesi v vodi sem omenil zato, da povdarim osnovno zahtevo, da mora biti voda za tekstilne oplemenitilne procese predhodno očiščena in omeščena v posebnih vodočistilnih in mehčalnih napravah. Druga zahteva pa je, da je vode zadosti na razpolago. S tem v zvezi nas zanima, koliko vode nam npr. v različnih letnih časih lahko daje vodnjak in nadalje kaj nam pokaže kemična analiza te vode. Zanima nas tudi, koliko vode rabimo na delovni dan ali bolje rečeno na uro in kdaj. Šele ti podatki nam bodo dali pravi vpogled v dejansko stanje, to se pravi, v potrebo oziroma porabo vode ter bodo projektantu omogočili izračun kapacitete vodočistilne naprave in količino kemikalij potrebnih za čiščenje in regeneracijo filternih mas.

V nadaljnjem nas zanima tok oplemenitilnih procesov, dodatki raznih kemikalij, količina dodatkov in njih poraba med procesom, da dobimo nek splošen pregled, kaj vsebujejo odplake.

Tekstilne vlaknine obdelujemo kot prosta vlakna, stenj, prejo v predenih, cevkah in osnovi ter kot tkanine oziroma pletenine. Glavni mokri postopki pri oplemenitju tekstilij so pri:

- Navadni svili:** degumiranje, beljenje, otežanje, barvanje, tiskanje.
- Regenerirani celulozi t. j. rejonu in predivu iz regenerirane celuloze** pranje, razškrbljenje, beljenje, barvanje, tiskanje.
- Sintetskih vlaknih:** pranje, fiksiranje, beljenje, barvanje, tiskanje.
- Volni:** pranje, fiksiranje, valjanje, karbonizacija, beljenje, barvanje, tiskanje.
- Bombažu:** razškrbljenje, izkuhavanje, merceriziranje, beljenje, barvanje, tiskanje.

Vsako podjetje ima z ozirom na obdelovani material in strojni park različne pogoje za izvajanje teh procesov.

Surove naravne vlaknine vsebujejo vse polno onesnaženj in naravnih primesi, ki jih moramo pri oplemenitju odstraniti, npr. pri bombažu zaostale semenske luskine in druge olesenele delce, masti in voske, beljakovinske snovi, pektine in naravna barvila, hemiceluloze, pri volni prah, blato, rastlinske delce, maščobe; naravno svilo degumiramo in pri tem odstranjujemo takozvani sericin; pri umetnih vlaknih moramo odstraniti avivirna sredstva itd. Pri predhodnem obdelovanju v predilnicah in tkalnicah se material lahko umaže predvsem z mineralnim oljem; za dober potek tkanja škrobimo osnove, itd. Pred in pri oplemenitju odstranjujemo te snovi z dodatkom kemikalij pa tudi za oplemenitenje samo uporabljamo kemikalije in razne druge dodatke.

Najpogostejše uporabljamo: alkalije, kisline, oksidante, reducente, soli itd.

Količine dodatkov določamo po dveh načelih: ali v gramih na liter ali v odstotku na težo tekstilnega blaga. Katerega teh principov uporabimo za sestavo recepture je odvisno od vsakokratnih predpisov. Tako npr. računa-

mo običajni dodatek tekstilnih pomožnih sredstev v gramih na liter, količino barvil pa v % na težo materiala.

Pri raznih oplemenitilnih operacijah dodajamo baze, za nevtralizacijo rabimo potem kislino ali pa obratno. Pri nevtralizaciji se tvorijo soli ustrezne uporabljene bazam in kislinam. Pri beljenju z natrijevim hipokloritom se pri reakciji tvori kuhinjska sol. Natrijev tiosulfat daje pri reakciji s hipokloritom natrijev tetraionat. Iz vodikovega peroksida se tvori voda. Natrijev nitrit razpade v kisli kopeli v dušikove okside in soli dodane kisline. Po končanem barvanju ostane v kopeli normalno do 20 % dodatnega barvila.

Po opravljeni oplemenitilni operaciji - to se pravi po pranju, razškrbljenju, beljenju, barvanju itd. - odpustimo običajno vse kopeli v kanal. V kanalu se potem združujejo kopeli raznih oplemenitilnih faz in sestavljajo tekstilne odplake.

Te lahko vsebujejo:

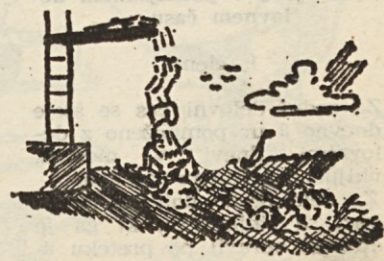
- Plavajoče snovi: olje in maščobe, ki smo jih pri predelovalnih procesih nanесли na vlakna, pri oplemenitilnih procesih smo jih pa zopet morali odstraniti.
- Snovi, ki se posedajo: to so manjši ali večji delci vlaken, kakor tudi manjši delci izvirajoči iz onesnaženja tekstilnega materiala ali nečistoč iz dodatkov, ki jih pa seveda težko definiramo.
- Nečistoče v obliki koloidov, kot so to škrob in njegovi razgradni produkti, lignin, pektini, hemiceluloza, beljakovinske snovi, površinsko aktivne snovi v obliki mila, omakalna in pralna sredstva itd.
- Baze, kisline, soli, oksidacijska in redukcijska sredstva.
- Barvila vseh vrst, ki obarvajo vode in katera dajejo tekstilnim odplakam svoj značilni videz (tudi takrat, kadar zaradi male koncentracije niso več škodljive). Take odplake pa vsebujejo strupe (kisline, luge, klor, natrijev sulfid, sulfite, razne kovinske soli, organske spojine itd.) in snovi podvržene gnitju, ki škodujejo ali celo uničujejo vodno floro in favno ter so tudi človeškemu zdravju škodljive.

Se nadaljuje

Dve za smeh

Vedno si izmišljate nekakšne izgovore za predčasni odhod z dela!

Tudi tukaj preijdnost!

RAZGOVOR S PROIZVAJALCI

ti reševali v duhu medsebojnih razumevanj. Nadalje, da bi bili naši rezultati dela še boljši kot doslej in osebni dohodki vsaj taki, kakršni so bili v zadnjih 2 mesecih.

Tov. Subicu se zahvaljujem za njegovo sodelovanje v rubriki »Razgovor s proizvajalci«.

Glavni urednik: Alojz Konda

Varujmo to, kar smo ustvarili v dvajsetih letih pred zublji ognja

Zlasti v letošnjem letu je bilo v obratnih prostorih nekaj nakazanih požarov. Vzroki za to so vžigi zaradi električne iskre, trenja kovinskih delov itd. Iskra odskoči na del stroja okosmatenega z bombažnim vlakni in požareček je tu. Tem vprašanjem bo v bodoče potrebno posvetiti še večjo skrb kot doslej. Vodstvo enote bo moralo bolj skrbeti za redno čiščenje strojev, prostorov in mazanje strojev. Tudi mazači strojev v redu ne opravljajo svoje delovne dolžnosti. Vsaj to kaže primer Žagar Marcela, ker ga je vodja enote predlagal v disciplinski postopek. Podoben primer je bil tudi lani, ko se je delavec zagovarjal zaradi istega dejanja.

Tudi ostali dejavniki so lahko usodni za požar, kot npr. kajenje, odlaganje mastnih krp na neprimerna mesta, vključevanje električnih greloev, likalnikov in podobno. Kako preprečiti požar je v veliki meri odvisno od poučenosti delavcev. Preventivni ukrepi kot so: poučevanje delavcev o požarni varnosti, redni pregledi minimaks, pregledi in popravila električnih instalacij itd., se v podjetju dokaj v redu izvajajo. Vsa navodila in ukrepi pa se zadovoljivo ne izvajajo. To ka-

že zadnji primer v previjalnici, ko je nastal manjši požar. Delavke so vrešče zbežale iz prostora, namesto da bi prijele minimakse in požar v kali pogasile. Majhen požar še ni nikoli povzročil večje škode, zato ni razloga, da bi v takem primeru bežali ter mu očitno dopustili, da se razvije v katastrofalen požar, ki lahko v hipu uniči tovarno.

Morda se še spominjate požara, ko se je ponesrečil tov. Grilc. Zakaj je do tega prišlo je vsem poznano. Ne vem če je točno, toda rečeno je bilo, da se je takrat ena od delavk izrazila, ko je pričel goreti lonec s parafinom: »Le naj gori, saj zato je mojster, da bo pogasil« in odšla iz previjalnice.

Vprašujem se, ali si delavke previjalnice, kakor tudi ostali ne postavljajo vprašanja kje bodo dobili delo in vsakdanji kruh, če jim zaradi takega odnosa zgori tovarna. Tovarna ni kitajska ali albanska, ona je naša, trud naših delovnih ljudi; mi smo jo zgradili s pomočjo družbene skupnosti in mi z njo upravljamo. Zato, ker je nas vseh jo moramo varovati pred vsemi nesrečami tako, kakor da je naša.

A. K.

Velike skrbi anonimnega pisca za premoženje podjetja

Anonimni pisec se osebno obrača na mene v veliki zaskrbljenosti češ, da se v podjetju tisti, ki kradejo kaznujejo. Da pa ne bi bil kdo po nedolžnem kaznovan, prijavlja poimensko delavko podjetja. V pismu pravi, da jo je videl kako je čez ograjo nosila brisače. Ta anonimni pisec ni nič boljši kot tista delavka, če je v resnici kradla in nosila domov brisače. Če bi bil ta očividec tako pošten kot se dela bi delavko prijel na dejanju in jo peljal na Postajo milice v Kamnik. Tako bi morda zagotovil, da ne bi bil kdo s strani podjetja po nedolžnem kaznovan. Če jo je videl pri takem dejanju, potem ji je verjetno tudi pomagal. Pregovor pravi: »tisti, ki gleda in vrečo drži, kot

tisti, ki vanjo meče, sta enako odgovorna«.

Če je pisec tega pisma res tak poštenjak »in ga je skrbela imovina podjetja«, bi osebi preprečil, zadevo pa sporočil pristojni osebi podjetja. Za odgovornost storilca kaznivega dejanja ne zadoštuje samo anonimno pismo, temveč dokazi, ti pa morajo sloneti na materialni resnici.

V informacijo piscu še tole: avtor tega pisma je član podjetja, papir je isti, kot ga uporabljamo v podjetju. Pismo je pisano s pisalnim strojem »Tops«, katere enote pa uporabljajo take stroje, pa je tudi znano. Na podlagi teh podatkov se tudi ve v katerem sektorju dela zaskrbljeni pisec.

Konda Alojz

2. člen

Ne glede na določbe o uvedbi 42-urnega delovnega tedna je delavec dolžan delati tudi 8 ur na mesec več, to je od 42 ur do 44-urnega delovnega tedna brez pravice do povečanega osebnega dohodka — nadure, če tako narekujejo potrebe podjetja.

3. člen

Več kot polni delovni čas je delavec dolžan delati po preteku 8-urnega delovnega dneva v naslednjih primerih:

1. Nakladanje in razkladanje prispelih surovin in drugega materiala (po preteku rednega delovnega časa).
2. Odstranitev nenadnih okvar na delovnih sredstvih, demontaže, selitve in montaže strojev, generalni remont ter izdelava

strojnih elementov, da bi se preprečili zastoji.

3. Nenadna sprememba proizvodnih nalog, ki jih zahteva domače ali tuje tržišče.
4. Izvršitev dela, ki je vezano z zakonskim rokom, ali se je podjetje zavezalo s pogodbo rok izvršitve dela oz. izdobave proizvodov.
5. Izvršitev delovnih nalog, ki jih zahteva proizvodni proces.
6. Nadaljevanje začetega dela, da bi se končal delovni proces in s tem preprečila materialna škoda.
7. Zaradi bolniških in drugih opravičenih izostankov, če bi zaradi tega nastal prekomeren zastoj v proizvodnji.
8. Nenadno kvarjenje surovin, materiala ali proizvodov, da bi se odvrnila ali preprečila škoda.

4. člen

Delo opravljeno v podaljšanem delovnem času je poseben pogoj za pridobitev pravic, da se delavcu prizna poleg plačila za opravljeno delo še povišani osebni dohodek za 50 % za vsako uro dela v podaljšanem delovnem času. Ta povečani osebni dohodek se ugotovi na osnovi urnega cenika brez obračunane indeksa. Na tistih delovnih mestih, kjer se nadurno delo praviloma ne plača in kjer je to možno, pa se za delo opravljeno v podaljšanem delovnem času koristi za 1 uro opravljenega nadurnega dela 1,5 ure takrat kadar delo dopušča.

Nalog za koriščenje ur opravljenih v podaljšanem delovnem času izdaja direktor na predlog vodij služb in delovnih enot.

5. člen

Če je nujno, da delavec dela na dan svojega tedenskega počitka, se mu lahko zagotovi za tak počitek 1 dan v naslednjem tednu.

Za delo opravljeno na dan državnih praznikov se delavcu prizna nadomestilo, kot to določajo zakonski predpisi, osebni dohodek pa po vrednosti vloženega dela povečan za 50 % na vsako opravljeno uro brez indeksa.

Čas prebit na nočnem delu je poseben delovni pogoj, zato pripada delavcu povečan osebni dohodek za 35 odstotkov v času med dvaindvajseto in šesto uro naslednjega dne (22,00 in 06,00 uro).

6. člen

Delavski svet lahko na predlog strokovne službe sklene, da morajo na dan proste sobote delati vsi člani delovne skupnosti

ali posamezne delovne oz. obračunske enote, brez pravice do povečanega osebnega dohodka.

7. člen

Direktor podjetja, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik, ima pravico, da na predlog delovne enote oz. strokovne službe izda odločbo za posameznega delavca ali skupino delavcev, da delajo v podaljšanem delovnem času na dan državnega praznika, nedeljo ali prosto soboto, če se pokaže katera izmed potreb, ki so naštetje v 3. čl. tega sklepa.

Ugovor zoper tako odločbo ne odloži njene izvršitve.

8. člen

Delo v podaljšanem delovnem času, delo na dan državnega praznika in nedeljo, se sme uvesti šele takrat, ko so organi upravljanja sprejeli sklep oz. je direktor izdal odločbo in odločil kdo je za izvršitev dela odgovoren.

9. člen

O številu in ekonomski utemeljenosti izvršenih ur v daljšem kot polnem delovnem času je direktor dolžan poročati organom upravljanja vsaj enkrat na mesec.

10. člen

Če direktor ugotovi, da predlog za delo v podaljšanem delovnem času ni strokovno utemeljen oz. bi se s primerno organizacijo dela lahko izvršilo v rednem delovnem času ga mora zavrniti.

Odgovornost za neizvršeno delo prevzame vodja dela, ki ni poskrbel, da bi se delovna naloga opravila v rednem delovnem času.

11. člen

V primerih naštetih v 3. čl. tega sklepa sme delo nad polnim delovnim časom trajati samo toliko časa kolikor je nujno potrebno, da se odvrnejo ali preprečijo škodljive posledice oz. za čas kot je navedeno v odločbi.

Dnevni počitek med koncem enega in začetkom drugega delovnega dne mora trajati najmanj 12 ur.

12. člen

Ta sklep stopi v veljavo z dnem ko ga sprejme delavski svet, uporablja pa se od 1. 9. 1968 dalje.

Kamnik, dne 19. 8. 1968

Predsednik DS:
Emil Jenko, l. r.

Delavski svet je na podlagi 214. člena, na predlog upravnega odbora in po splošni razpravi sprejel

SKLEP

o višini osebnega dohodka za delo opravljeno v podaljšanem delovnem času

1. člen

1. Za redni delovni čas se šteje dnevno 8 ur pomnoženo z delovnimi dnevi v mesecu, vključno z eno prosto soboto.
2. Za delo preko polnega delov. časa se šteje delo, ki ga je delavec opravil po preteku 8-urnega delavnika oz. 44-urnega delovnega tedna in ob državnih praznikih.

Nenormalen porast bolnišk. staleža

Bolniški stalež kaže bistveni porast v vseh mesecih letošnjega leta, posebno pa v februarju in juniju. V obdobju januar — julij je bil v bolniški do 30 dni povprečno skoraj vsak član podjetja dvakrat, nad 30 dni pa vsak enkrat. Tako visok stalež nam pove, da nekaj ni v redu. Ali je slabo zdravstveno stanje zaposlenih, ali se delavci izčrpajo na raznih delih izven podjetja, ali je preblag kriterij zdravnikov v ambulantah ali pa slabi delovni pogoji. Te vzroke bo treba raziskati in zavzeti ustrezne ukrepe. O tem vprašanju bodo morali razpravljati tudi organi upravljanja in zavzeti svoje stališče.

Na visok bolniški stalež opozarja tudi komunalni zavod za socialno zavarovanje. V mesecu

maju t. l. so imeli zdravniki stanek, na katerem so bili dogovorjeni ukrepi glede presoje staleža. Ti ukrepi bodo strožji, vendar objektivni. Zdravniki so dobili tudi navodila glede postopka zdravniške komisije v primerih, kadar so zavarovanci daljšo dobo v bolniškem staležu.

Kot je vsem znano moramo zaradi lanskoletnega primanjkljaja v skladu za zdravstveno zavarovanje plačevati skoraj 1 % od osebnih dohodkov. Če bo bolniški stalež tudi v bodoče v porastu, se najbrž tem izrednim prispevkom ne bomo izognili tudi v prihodnjem letu.

Kakšno je stanje glede bolniškega staleža v podjetju pove naslednji statistični pregled:

Odsotnost zaradi bolniške od 1. 1. do 31. 7. 68

	OE 10		OE 11		OE 12		OE 13		OE 15		OE 20		OE 24		OE 30		OE 31		Skupaj	
	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'	do 30'	nad 30'
I.	74	46	15	—	46	—	235	35	16	—	35	24	—	—	18	—	3	—	442	105
II.	162	54	2	—	86	—	219	51	51	2	46	41	—	—	26	—	26	—	618	148
III.	135	48	16	—	11	10	230	24	17	—	33	49	—	—	16	12	9	18	467	161
IV.	141	29	31	—	—	—	186	87	6	—	6	41	10	—	11	8	8	23	399	188
V.	137	52	2	—	4	—	216	45	47	—	30	22	5	—	16	—	—	12	457	131
VI.	147	59	4	—	10	—	283	67	9	—	49	5	—	—	3	—	—	—	505	131
VII.	98	77	5	—	5	—	169	70	17	—	18	20	—	—	—	—	—	—	312	167
	894	365	75	—	162	10	1538	379	163	2	217	202	15	—	90	20	46	53	3200	1031

Poročilo o izvajanju predp. o del. razmerjih

V dneh od 5. — 7. avgusta t. l. je bil na Reki posvet o izvajanju predpisov o delovnih razmerjih in o pripravnikih. Glavna tema posveta je bila razprava o spremembah in dopolnitvah TZDR, t. j. predvsem o sprejemu delavcev na delovno mesto na podlagi razpisa, o premeščanju delavcev brez privolitve na ustrezna delovna mesta ter o možnosti predpisovanja strokovne izobrazbe za posamezna odgovorna delovna mesta in v zvezi s tem o prenehanju dela delavca, ki strokovno ne ustreza predpisanim zahtevam delovnega mesta v smislu novelirane člena 105. temeljnega zakona o delovnih razmerjih.

V zvezi s spremembami TZDR, ki se še pričakujejo, pa je bilo precej diskusije predvsem o vprašanju ponovne uvedbe denarne kazni kot ukrepa zoper kršitelje delovnih dolžnosti. Večina diskutantov se je izrekla za uvedbo denarne kazni kot sankcije za kršitev delovne dolžnosti z utemeljitvijo, da je tak način kaznovanja najbolj efektiven. Pomislek, da se s tem krši načelo nagrajevanja po delu, pa bi moral odpasti glede na to, da tudi v primeru mandatne kazni ali denarne kazni izrečene v kazenskem postopku, obsojenec le-to praviloma poravnava s sredstvi pridobljenimi z delom. Int. KZZ

Do konca leta nove analitske ocene

Z novo avtomatizacijo bomo dosegli večjo produktivnost, pri malenkostno povečanem številu zaposlenih v šivalnici. Z večjo proizvodnjo in ugodno situacijo na tržišču, ki omogoča dober plasman naših izdelkov, pa bomo ustvarili tudi več sredstev.

Upravni odbor je predlagal delavskemu svetu, da se ponovno korigirajo analitske ocene, zlasti na najnižje ocenjenih delovnih mest, oz. vseh tistih delovnih mest, ki jih zadnja korektura ni zajela. Šele nova avtomatizacija bo pokazala, kakšne so spremembe

delokrogov in s tem določila nove analitske ocene.

Ker še vedno prihajajo pritožbe na analitske ocene delovnih mest, se naj te sistematično pregledajo in očitna odstopanja ponovno korigirajo.

Delavski svet je na predlog upravnega odbora sprejel sklep, da se pooblašča upravni odbor, da imenuje komisijo za korekturo analitskih ocen, ki bo v najkrajšem času pristopila k delu tako, da bo kompletna analitska ocena vseh delovnih mest pravočasno potrjena z letnim planom 1969.

je nekdo prinesel v Španijo kot okrasno rastlino in hitro so odkrili, da se lahko koristi tudi za kajenje. V kratkem času se je razširil po vsej Evropi in Bližnjem vzhodu. Posebno so tobak cenili v Turčiji. Preko njih se je udomačil v Srbiji in Makedoniji. Tako je tobak osvojil mlado in staro, moške in ženske, zlasti v današnjem času, ko je kajenje tako moderno, čeprav je zdravju škodljivo. Po statističnih podatkih se v Jugoslaviji pokadi cca 27 tisoč ton tobaka v vrednosti 200 milijard S-din.

KONJUKTURA je določeno stanje na tržišču, katero je odvisno od trenutne ponudbe in povpraševanja po blagu. Kadar je povpraševanje večje od ponudbe, potem je dobra konjunktura. V obratnem primeru je konjunktura slaba. Konjunktura se običajno menja, kar je vedno odvisno od ponudbe in povpraševanja. To pomeni, da na tržišču nastopajo krize, mirovanja ali konjunkturni uspehi.

KURANTNO BLAGO je tisto blago, ki ima na tržišču zagotovljeno prodajnost. Tako blago odgovarja potrebam in zahtevam potrošnika, tako v pogledu kakovosti in drugih lastnosti. Blago je tudi kurantno v primeru, da ga manjka na tržišču, ker je majhna ponudba in veliko povpraševanje.

Spoštovani bralci Kamniškega tekstileca

Kot sem vam že potožil v eni izmed zadnjih števil našega glasila še vedno ni tesnega sodelovanja med bralci in uredniškim odborom. Ni in ni prispevkov. Le tu in tam se me kdo spomni in napiše kakšen članek. V podjetju je toliko raznih novic in če bi mi o njih poslali ali osebno sporočili bi bil naš časopis bolj pester in bi lahko izhajal redno vsak mesec. Skromno kritiko bi izrekel predvsem tistim, ki jim gre pisanje bolj od rok, pa z uredniškim odborom nočejo sodelovati. Saj veste, da eden ali nekaj ljudi, ki skrbijo za obveščanje vsega ne zve in ne zmore. Več ljudi več ve in prav bi bilo, da bi čim več ljudi pomagalo pri oblikovanju našega glasila.

V želji za čim večjim številom člankov in drugih prispevkov bo uredniški odbor namestil po enotah pisemske nabiralnice. V nabiralnik bo lahko vsak spustil svoj prispevek. Uredniški odbor bo ne glede na vsebino članka ali bo podpisan ali ne tega objavil v Tekstilu. Razumljivo, da žaljivih prispevkov ali z nemoralno vsebino se ne sme objavljati. Člani delovne skupnosti bodo lahko na ta način postavljali razna vprašanja kot so: o delitvi osebnih dohodkov, o poslovanju podjetja, o delu organov upravljanja, strokovnih služb, o medsebojnih delovnih odnosih itd.

Tako bo morda uredniški odbor uspel doseči večje sodelovanje pri oblikovanju našega sredstva za informiranje.

Glavni urednik

»Kamniški tekstilec«

glasilo delovne skupnosti tovarne »Svilanit« Kamnik — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Konda Alojz — Naklada 500 izvodov — Tiska Papirkonfekcija, obrat tiskarna, Krško

ZANIMALO VAS BO

Veliko ležišče nafte.

V kneževini Abu Dhabi (bližnji vzhod) so odkrili največje ležišče nafte na svetu. Ta kneževina meri 26.000 kvadratnih milj (cca 50.000 km²) in ima 25.000 prebivalcev. Naftno ležišče se razprostira na suhem in pod morskim dnom. V letu 1966 so načrpali 17.300.000 ton nafte, v naslednjem letu pa že 1000 ton več. Zahvaljujoč se črnemu zlatu, kot pravijo nafti, bo ta kneževina postala ena najbogatejših držav na svetu. Sprejeli so petletni plan razvoja dežele. Za investicije, kot so gradnja cest, naftovodov, luke, šol, bolnic, hotelov itd. so predvideli 312 milj. din. (Njihova denarna enota je tudi dinar) ali 650 milj. dolarjev.

Evropsko gospodarstvo se razvija hitreje kot ameriško.

Na podlagi podatkov Brookings instituta so v ZDA iznenadeni z porastom evropskega narodnega dohodka, tako v celoti, kakor tudi na prebivalca, ki je večji kakor v ZDA. V razdobju od 1950/62

je narodni dohodek porasel na prebivalca za 12,0% letno, dočim je evropski porast znašal 5,15%.

Ta razlika se razlaga s tem, ker v Evropi še vedno niso izkoriščene vse možnosti za večjo stopnjo proizvodnje, kot je to primer v Ameriki, dočim proizvajalci napredujejo v tej smeri. Poleg tega doprinaša porast proizvodnje v Evropi preusmeritev iz kmetijske v industrijsko proizvodnjo, združevanje manjših podjetij v večja, kakor tudi prehod v serijsko proizvodnjo.

Da kadimo so krivi Turki!

Čeravno je grški zgodovinar Herodot zapisal slabo navado, da se s pomočjo posebne pipe (fajete) vdihava dim pri zgorevanju listja neke rastline. Ko je Krištof Kolumb odkril Ameriko je ponovno ugotovil, da tudi Indijanci kadijo listje neke nepoznane rastline. Kasneje so jo imenovali tobak, ki je dobil ime po tamkajšnji pokrajini TABAKO v Ameriki. Takrat je bil dan signal, da je tobak začel svojo zmagovito pot pri usvajanju sveta. Dovolj je bilo, ko ga

UKRADENI PATENT ZA VEZANJE KRAVAT

